

آتیه‌نو اثرات قطعی برق بر صنایع را بررسی می کند

تاثیر خاموشی ها بر اشتغال کارگران

گزارش

اعمال خاموشی ها و اجرای طرح هایی برای گذراندن پیک تابستان، در ظاهر کمک می کند تا برای عبور از شرایط اوج مصرف در تابستان سرمایه گذاری گسترده ای انجام نشود، اما در عمل با اثر منفی بر تولید ناخالص داخلی، از دست رفتن اشتغال و افزایش قیمت ها، نهاد دولت را مجبور خواهد کرد که با صرف هزینه چند برابری، تبعات خاموشی ها را جبران کند. قطع برق بر سفره کارگران اثر گذاشته و زمینه بروز آسیب جدی به اقتصاد کشور را فراهم می کند. در چنین شرایطی دولت ناگزیر به صرف هزینه های چند برابری برای جبران این خسارات خواهد بود. بر اساس برآوردها، قطعی برق حداقل ۲۰ درصد هزینه های تولید را در برخی صنایع افزایش می دهد. برآورد شده خاموشی ها ماهانه یک میلیارد دلار زیان به اقتصاد کشور وارد می کند که معادل نیمی از سرمایه ساخت یک نیروگاه ۴ هزار مگاواتی است. افزایش هزینه های تولید، قیمت عرضه کالاها را افزایش می دهد و کارگر مجبور است با همان حقوق حداقلی، نیازهای خود را با قیمت های بالاتر از بازار تهیه کند. این همه تبعات خاموشی ها نیست. فعالان بخش صنعت معتقدند با اعمال خاموشی ها، تمامی اضافه کار و دیگر موارد افزاینده حقوق از لیست حقوقی کارگران حذف می شود و این یعنی درآمد کارگران هم تحت تأثیر قطع برق آب می رود و سفره آنها روز به روز کوچکتر می شود.

تابستان که از راه می رسد، هشدارها درباره کمبود برق دوباره آغاز می شود. متولیان امر در دولت قبل مشکل را برگردن بدمصرفی می گذاشتند و می گفتند با توجه به اینکه در ۲۰۰ تا ۳۰۰ ساعت از سال یعنی ایام پیک تابستان، مصرف به یکباره افزایش می یابد، به صرفه نیست که نیروگاه بسازیم. در نتیجه با اعمال برخی سیاست های تشویقی و راهکارهای حمایتی بخش صنعت را به سمتی هدایت می کردند که تولیدش را کاهش دهد تا در ازای آن، چراغ خانه ها روشن بماند. اما آیا درپیش گرفتن چنین سیاستی اقدام درستی بود؟ آن سوی دیگر خاموشی ها چیست؟ واقعیت این است که خاموشی فقط چرخ صنعت را از کار نمی اندازد بلکه بررسی ها نشان می دهد این سیاست، زمینه آب رفتن سفره کارگران را هم فراهم می کند.

زیان یک میلیارد دلاری خاموشی ها

امیر حسام اسحاقی استاد دانشگاه می گوید: «قطعی برق حداقل ۲۰ درصد هزینه های تولید را در برخی صنایع افزایش می دهد. برآورد شده خاموشی ها ماهانه یک میلیارد دلار زیان به اقتصاد کشور وارد می کند که معادل نیمی از سرمایه ساخت یک نیروگاه ۴ هزار مگاواتی است.» به گفته او، خاموشی ها شوک بزرگی به بخش صنعت تحمیل می کند، به طوری که مدیران صنایع را مجبور می کند علاوه بر به دوش کشیدن بسیاری از مشکلات مالی مانند حقوق کارگران، اقساط بانکی و مالیات و... نظاره گر خسارتهایی باشند که به مواد اولیه و تجهیزات تولیدی آنها وارد می شود.

بر اساس گزارش سندیکای صنعت برق، اگر یک واحد تولیدی متوسط، ۳۰ ساعت خاموشی برق داشته باشد، ماهانه ۴.۵ میلیارد تومان خسارات ناشی از فرصت های از دست رفته، هزینه های ثابت و ضایعات مواد اولیه و خسارات ناشی از تأخیر در قراردادها و تأمین کالا برای مشتریان روبه رو خواهد شد. برآورد نشان می دهد هر ساعت خاموشی برق در صنایع متوسط حدود ۱۵۰ میلیون تومان خسارت ایجاد می کند و تبعاتی نظیر بیکاری نیروی انسانی در ساعات کار و کاهش بهره وری، معیوب شدن دستگاه ها، ماشین آلات و تجهیزات به هدر رفت مواد اولیه، تأخیر در امور اداری و دولتی و... به همراه خواهد داشت. بر اساس مطالعات، برآثر خاموشی ها بین ۱۰۰ تا ۵۰۰ میلیون تومان خسارت به کارگاه های کوچک و متوسط وارد می شود و این یعنی قیمت برخی محصولات تولیدی در بازار به دو تا چند برابر افزایش خواهد یافت. کالاهایی که کارگران نیز مصرف کنندگان آن به حساب می آیند و برای تهیه آن باید پول بیشتری پرداخت کنند. شهرک ها و نواحی صنعتی به ازای هر مگاوات برق، زمینه اشتغال ۹۶ نفر را فراهم کرده اند و طبیعی است که اگر برق این واحدها قطع شود، اشتغال ایجاد شده در این شهرک ها نیز کاهش خواهد یافت. بر اساس گزارش های بانک جهانی درباره سهولت کسب و کار در کشور ها، امتیاز ایران در شاخص دسترسی کسب و کار ها به برق افت کرده است و در سال های خشک

این وضعیت بدتر هم می شود زیرا حدود ۹ درصد برق تولیدی کشور از محل نیروگاه های برق آبی تأمین می شود و در سال های خشک، آبی نداریم که انرژی تولید کند.

صنعت سیمان به دنبال ساخت نیروگاه

مسأله کمبود انرژی و خسارت های اقتصادی ناشی از آن به حدی بغرنج است که صاحبان صنایع سیمان به عنوان صنعتی که در تابستان مشمول سیاست های ریاضتی وزارت نیرو می شود، به این فکر افتاده اند که روی پای خود بایستند و انرژی مورد نیازشان را تأمین کنند. به گفته ابراهیم بازیان مدیر عامل شستا، ۳۰ درصد سیمان کشور در هلدینگ های وابسته به این مجموعه تولید می شود و مجموعه هایی مثل سیمان و دیگر هلدینگ های فعال در این مجموعه، همواره با چالش های تأمین انرژی و بالخصوص بحث برق مواجه بوده اند و این مسأله تأثیر بسزایی در جریان تولید و برنامه های افزایش تولید این شرکت ها داشته است.

مدیر عامل شستا ادامه می دهد: «برای رفع این نقیصه در یک فرایند هم افزایی بین هلدینگ انرژی و سیمان هلدینگ سیمان تأمین و یکی از بزرگترین واحدهای سیمانی کشور یعنی مجموعه شرکت سیمان آبیگ یکی از چالش های اساسی این شرکت که مشخصاً تأمین انرژی برق است، رفع خواهد شد.» بازیان تأکید می کند: «انرژی یکی از مؤلفه های اصلی تولید است. اگر دچار مخاطره در تأمین و مدیریت مصرف انرژی شویم، این روند بر جریان تولید و کم و کیف آن اثر مستقیم خواهد داشت. بهره وری در مجموعه های تولیدی، کاهش می یابد و به همین خاطر باید با اتخاذ روش های مبتنی بر مدیریت چالش ها، بهره وری در مجموعه تولید را به عنوان شاخص مهم و اثر بخش، مورد توجه قرار دهیم.» به گفته بازیان، هر مخاطره در جریان تولید سیمان، می تواند در تأمین این مؤلفه اصلی ساخت و ساز در کشور تأثیر گذار باشد. برآوردها نشان می دهد در بخش صنعت، ساخت و ساز بیش از ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) جهانی را تشکیل می دهد که این رقم در کشورهای توسعه یافته حدود ۶ تا ۹ درصد است. آمارها نشان می دهد بیش از ۲۷۳ میلیون نفر در سراسر دنیا در این بخش مشغول به کار هستند و این یعنی هفت درصد نیروی کار جهان در این بخش مشغول به کار است. همچنین بر اساس سیاست های کلان کشور، این حوزه یکی از محرک های توسعه اقتصادی در ایران به حساب می آید. طی روز هایی که طرح مسکن مهر در کشور اجرا شد، دولت وقت از ایجاد ۵۰۰ هزار شغل، تنها در مسکن مهر خبر می داد و این آمار نشان می دهد، تأثیر ساخت و ساز و رونق مسکن در بازار کار ایران بسیار تعیین کننده و حیاتی است. هر گونه اختلال در این بخش، تأثیر مستقیم بر ریزش اشتغال ایجاد شده در کشور خواهد داشت. ضمن اینکه افت سود در صنعت سیمان، می تواند زمینه ریزش نیروی کار شاغل در واحدهای تولید سیمان را هم فراهم کند. به گفته حمیدرضا هوشیاری مدیر عامل سیمان تأمین، در حاشیه امضای تفاهتنامه بین شرکت مدیریت توسعه

انرژی تأمین با شرکت سرمایه گذاری سیمان تأمین یکی ازغدغه های مهم بخش صنعت به ویژه صنعت سیمان که تولیدش به صورت پیوسته است، تأمین انرژی برق است. او اضافه می کند: «تأمین برق پایدار در این صنعت نقش مهمی دارد. صنایع سیمانی باید به این سمت بروند که خودشان به صورت خود تأمین، انرژی مورد نیازشان را تأمین کنند تا باری از روی دوش دیمانند کشور و صنعت برق بردارند.»

هوشیاری بیان می کند: «در سال گذشته برای اولین بار ما بیش از دو ماه در برخی واحدها قطعی برق داشتیم که عدم النفع آن در بخش خود ما ۴۰۰ میلیارد تومان بود. با توجه به این شرایط، تأمین نیازهای انرژی واحدهای سیمانی توجیه پذیر می شود.» خسارت ۴۰۰ میلیارد تومانی برای یک واحد تولیدی هزینه سنگینی به شمار می رود؛ هزینه ای که بسیاری از واحدهای تولیدی یارای مقابله با آن را ندارند و به گفته کارشناسان از مسیر تعدیل نیرو و اعمال فشار بیشتر بر نیروی کار باقی مانده، تبعات آن را جبران می کنند.

حذف اضافه کار کارگران، تحت تأثیر خاموشی

هر تغییری در تأمین نهادهای مورد نیاز در بخش صنعت، مستقیماً بر قیمت تمام شده تولید، قیمت محصول عرضه شده به بازار و در نهایت سفره کارگران تأثیر گذار خواهد بود. سید عبدالوهاب سهل آبادی رییس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران درباره اثر خاموشی ها بر بخش صنعت به آتینه عنوان می کند: «یک تولید کننده مطمئناً برای کارخانه و تولید خود برنامه یکساله دارد. متأسفانه ما به خاطر مشکلاتی که در باب انرژی یعنی برق و گاز داریم، برنامه های مان را سالی چندین بار تغییر می دهیم.» او ادامه می دهد: «در فصل زمستان می گویند مصرف گاز را باید کاهش دهید تا نیاز منازل تأمین شود و به این ترتیب فشار کار را به بخش صنعت وارد می آورند. در این رابطه با دوستان هم بحث شده است. عدم تأمین انرژی اثرات بسیار منفی بر بخش صنعت داشته و زمینه کاهش تولید را فراهم کرده است همچنین برنامه ریزی های بخش صنعت را نیز به هم ریخته است.» سهل آبادی اضافه می کند: «نمونه بارز این موضوع مسأله سیمان است که به یکباره در کل کشور دچار مشکل شد. این مسأله که ناشی از قطعی برق بود، زمینه ناهماهنگی در دیگر بخش های تولیدی کشور را هم فراهم می کند. کاهش برق، زمینه کاهش تولید و بالا رفتن قیمت ها را فراهم می کند و بی انضباطی در برنامه ریزی تولید کننده ایجاد می کند.» او به این پرسش که کدام صنایع از خاموشی بیشتر آسیب می بینند؟ اینگونه پاسخ می دهد: «صنایعی که بیشتر به آنها تکلیف کرده اند که مصرف را کاهش دهند، آسیب بیشتری می بینند. صنایع پر مصرف از نظر انرژی در این چرخه بیشتر آسیب دیده اند اما در مجموع به همه صنایع گفته اند که باید برق کمتری مصرف کنند و ساعاتی از روز یا تعدادی از روز های هفته به آنها خاموشی داده اند.

در این فرایند سیمان ها و فولادها که دارای زنجیره تولید هستند، بیشتر آسیب می بینند؛ زیرا نمی شود یک بخشی از صنعت کار کند و یک بخش دیگر فعالیتش را متوقف سازد. این صنایع بیش از دیگر صنایع آسیب دیده اند.» رییس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران تأکید می کند: «این مسأله باعث ایجاد افزایش قیمت هایی می شود که کاهش هم نخواهد یافت.»

او درباره تأثیر خاموشی ها بر اشتغال ایجاد شده نیز می گوید: «مطمئناً خاموشی بر ریزش نیروی کار تأثیر زیادی دارد. ضمن آنکه کارگری که در کارخانه کار می کرده است، در گذشته اضافه کار، پاداش تولید و پاداش افزایش تولید می گرفته است اما این روز ها به دلیل قطعی برق تمام این مزایا حذف می شود. زیرا کارخانه افزایش تولید ندارد و کار معمول خود را هم نمی تواند انجام دهد که بتواند اضافه کاری بدهد. به همین دلیل یک واحد تولیدی از باب اشتغال هم آسیب می بیند.»

اثر منفی قطعی برق بر صنایع دارای تولید پیوسته

عباس هاشمی، دبیر کل انجمن صنایع لوازم خانگی ایران و معاون سابق امور فلزی و لوازم خانگی وزارت صمت نیز در گفت و گو با آتینه نو درباره اثر قطعی برق بر بخش صنعت بیان می کند: «قطعی برق قطعاً تأثیر منفی بر بخش صنعت دارد. بخصوص در تولیداتی که به صورت پیوسته تولید می شوند دارای بخش کوره هستند، در این روند بیشتر آسیب می بینند. در صنایعی مثل کریستال و آنهایی که در واقع حالت ریخته گری دارند، خاموشی ها تأثیر خود را خواهد داشت و به کوره ها آسیب می زند. این مسأله در نهایت قطع به یقین موجب کاهش تولید خواهد شد و در این شکی نیست.»

او اضافه می کند: «اما ظاهراً زیر ساخت های صنعت برق مشکل دارد و چاره ای هم ندارند و باید برق را قطع کنند. باید در دولت های گذشته به موقع سرمایه گذاری لازم در زیر ساخت های انرژی کشور انجام می شد.» هاشمی درباره تأثیر خاموشی ها بر اشتغال ایجاد شده می گوید: «بحث بیکاری بستگی به توان واحدهای صنعتی و میزان قطعی برق دارد. اگر میزان قطعی طوری باشد که آسیب ها جدی باشد تا حدی که واحد تولیدی نتواند جبران کند، بدون شک بر اشتغال ایجاد شده تأثیر خواهد داشت. البته فکر نمی کنم که خاموشی موجب تعدیل نیروی کار به شکل جدی شود اما قطعاً، قطعی برق یک نکته منفی در بخش تولید است.» سیاستی که برای تأمین نیازهای برق در دولت گذشته در پیش گرفته شده بود، امروز کشور را دچار بحرانی جدی کرده است که خسارت های آن به صورت زنجیر وار به اقتصاد ایران تحمیل می شود و در سال های مختلف هم اثر فزاینده خواهد داشت. در حالی که با یک اقدام پیشگیرانه، یعنی سرمایه گذاری مناسب و به موقع در سید انرژی کشور می توانستیم بسیاری از این خسارت ها را پرداخت نکنیم و چرخ تولید و اشتغال کشور را فعال و پویا حفظ کنیم.

لیلامرگن

روزنامه نگار

قطعی برق حداقل ۲۰ درصد هزینه های تولید را در برخی صنایع افزایش می دهد.

برآورد شده خاموشی ها ماهانه یک میلیارد دلار زیان به اقتصاد کشور وارد می کند که معادل نیمی از سرمایه ساخت یک نیروگاه ۴ هزار مگاواتی است

نکته

احسان احمدی

روزنامه نگار

خروج از دانشگاه و ورود به دوران بیکاری

یکی از هدف گذاری های جوانان برای ورود به دانشگاه و طی کردن دوران تحصیل در مقاطع مختلف، ایجاد شرایط متمایز با دیگران در بازار رقابتی اشتغال است و زمانی که سیاست گذاری مناسب و هدفمندی در راستای تربیت نیروی کار در قالب دانشجو یان در چارچوب ترکیب دانش روز و مهارت آموزی برای تحقق نیروی کار دانش آموخته دارای مهارت مورد توجه تصمیم سازان نباشد، خروجی دانشگاه ها با خیل بیکاران دانش آموخته بدون مهارت مواجه خواهد شد.

جمعیت گسترده جوان در کشور که بخش قابل توجهی از آنان هر سال برای ورود به بازار کار، ورودی دانشگاه را انتخاب می کنند، بدون توجه به اهمیت و ضرورت کسب مهارت های فنی و تخصصی مرتبط با تحصیلات و رشته دانشگاهی اقدام به گذراندن دوره های تحصیلات آموزش عالی داشته و در واقع با عدم آگاهی در خصوص خلاء موجود در حوزه آموزش مهارت و عدم انطباق آن با شرایط تحصیلات دانشگاهی، پس از کسب مدرک دانشگاهی به جهانی پای می گذارند که تصور آن را نداشتند.

کارفرمایان و الزامات بازار کار در بخش های مختلف فنی، صنعتی، تولیدی و خدماتی نیازمند حضور و جذب نیروی کار دارای مهارت است. این مهم در راستای افزایش و ارتقاء بهره وری کار مورد تمرکز بنگاه های اقتصادی و تولیدی است و به طور طبیعی جذب در این بنگاه ها زمانی حاصل می شود که در اولویت اول فرد دارای تخصص و مهارت لازم برای انجام کار باشد. در این شرایط است که اگر افراد تحصیلات مرتبط را نیز داشته باشند خط تمایزی با دیگران در نظر کارفرما ایجاد کرده و احتمال جذب و اشتغال خود را افزایش خواهند داد.

به عبارتی، دانش آموختگی و مهارت به عنوان لازم و ملزوم برای جذب نیروی کار در بازار اشتغال محسوب می شوند و افرادی موفق به جذب سریع در بازار کار و یافتن اشتغال مورد نظر خود خواهند شد که با درک ضرورت کسب دانش های مهارتی و گذراندن دوره های آموزش مهارت بر اساس نیاز روز بازار کار، همزمان با علم آموزش در دوران دانشگاه، مهارت را به عنوان کلید ورود به بازار کار مورد توجه داشته باشند.

اما با طرح این پرسش که راهکار برون رفت از این شرایط چیست؟ می توان تدوین و تبیین سیاست های مرتبط با ترکیب آموزش عالی و مهارت آموزی را با تعامل و همکاری نهادهای ارائه دهنده آموزش علمی روز و آموزش های مهارتی در قالب دانشگاه ها و سازمان آموزش فنی و حرفه ای به عنوان متولی اصلی مهارت آموزی در کشور را به عنوان راهکار اساسی برای تحقق تربیت نیروی کار دانش آموخته خلاق و دارای مهارت های فنی و تخصصی معرفی کرد.